

Hyvinvointi- ja EPT-
suunnitelmat
2021 - 2025

HYVINVOINTI- JA TURVALLISUUS- SEKÄ EPT- SUUNNITELMAN RAPORTTI VUODELTA 2022 SEKÄ SUUNNITELMA VUODELLE 2023

KUHMO

Kuule kuinka puut puhuvat

24.11.2022

Sisällysluettelo

1. Hyvinvointiverkosto Kuhmossa	4
2. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2021–2025	5
3. Vuosiraportti 2022 ja vuoden 2023 suunnitelma	11
3.1 THL:n ehdotus vähimmäistietosisällöstä:	11
3.2 Täyttä elämää Kuhmossa - hyvinvoivat kuhmolaiset	12
3.2.1 Metsä ja kulttuuri on vahva osa kuhmolaisten hyvinvointia	12
3.2.3 Vanhemmuuden tukeminen	16
3.2.4 Syrjäytymisen ehkäiseminen –	20
Jokaisella on vähintään yksi ystävä	20
3.2.5 Palvelujen saavutettavuus	25
3.2.6 Ravit-semus hyvinvoinnin tukena	29
3.3 Kuhmo - turvallinen kaupunki asua ja elää	29
3.3.1 Digiosaami-nen luo turvallisuutta	29
3.3.2 Tekniikka lisää luotettavuutta	30
3.3.3 Kohtelemme toisia hyvin ja osaamme kanssakäymisen taidon.	30
Noudatamme lakia ja hyviä tapoja.	31
3.3.4 Liikenneturvallisuuden kehittyminen	32
3.3.5 Esteet-tömät palvelut	33
3.3.6 Varautuminen	33
3.4 Kuhmolaiset - aktiiviset kansalaiset	35
3.4.1 Aktiivinen kansalainen –	35

Jokaisella on vähintään yksi harrastus	35
3.4.2 Osallistuminen kannattaa aina	38
3.4.3 Kotiseutu- ja paikallistietouden kasvu sekä	39
omien juurien arvostaminen	40
3.4.4 Pitkäaikaistyöttömyys vähenee.....	40
3.4.5 Osallistamisen osaamisen lisääminen kuntaorganisaatiossa.....	40
4. Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma 2021–2025	41
4.1 Yleinen ehkäisevä päihdetyö	41
4.2 Neuvolatoiminta ja varhaiskasvatus.....	42
4.3 Kouluikäiset	42
4.4 Nuoret.....	43
4.5 Työikäiset	44
4.6 Työelämän ulkopuolella olevat.....	45
4.7 Pakkatoiminta	46
4.8 Yhteisöjen toiminta	47
4.9 EPT-viikko vko 45	48
4.10 Haittojen ehkäisy lähiyhteisöissä	48

1. Hyvinvointiverkosto Kuhmossa

JOKAINEN TOIMIJA ON HYVINVOINTITOIMIJA

2. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2021–2025

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa § 103 20.12.2021

Hyvinvointisuunnitelma työstettiin rinnakkain kaupungin strategiasuunnittelun kanssa. Molemmissa otettiin huomioon päättäjien ja kuntalaisten näkökulmia. Hyvinvointijohtoryhmän jäsenet työstivät yhdessä suunnitelman valtuustokäsittelyyn, kuullen myös Elinvoima-, Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnan sekä Tulevaisuusjaoston näkemykset hyvinvoinnin painopisteistä tulevaisuudessa.

Suunnitelman tavoitteiden lähtökohtana on kuntalaisen hyvinvointi.

Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu kolme painopistettä:

- Täyttä elämää Kuhmossa - hyvinvoivat kuhmolaiset
- Kuhmo - turvallinen kaupunki asua ja elää
- Kuhmolaiset - aktiiviset kansalaiset

Jokaiselle painopisteelle on asetettu alatavoitteita sekä vuosikohtaisia toimenpidesuunnitelmia, joille on määritelty vastuutahot ja resurssit sekä mittarit ja indikaattorit.

Osana laajaa [Hyvinvointikertomusta ja hyvinvointisuunnitelmaa](#) on myös Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma hyväksyttiin samassa päätöskäsittelyssä kuin tämä asiakirja.

Laajan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteet

Täyttä elämää
Kuhmossa -
hyvinvoivat
kuhmolaiset

Kuhmo -
turvallinen
kaupunki asua
ja elää

Kuhmolaiset -
aktiiviset
kansalaiset

Täyttä elämää Kuhmossa - hyvinvoivat kuhmolaiset

Kuhmo - turvallinen kaupunki asua ja elää

Kuhmolaiset - aktiiviset kansalaiset

Ehkäisevä päihdetyö

3. Vuosiraportti 2022 ja vuoden 2023 suunnitelma

Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportissa arvioidaan linjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä asetetaan uusia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Vuosiraportin 2022 ja vuoden 2023 suunnitelman käsittely

- Hyvinvointijohtoryhmä 24.8.2022/ 12.10.2022/ 17.11.2022
- Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto 5.9.2022 § 14
- Elinvoimavaliokunta 12.10.2022 § 109/ 23.11.2022 § 128
- Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta 13.10.2022 § 125/ 24.11.2022 § 138
- Ehkäisevän päihdetyön ja Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto 9.11.2022
- Kaupunginhallitus 29.11.2022
- Kaupunginvaltuusto 12.12.2022

3.1 THL:n ehdotus vähimmäistietosisällöstä:

Kunnille on koottu vähimmäistietosisältö, joka ei ole vielä velvoittava eikä niiden käyttöä seurata tai valvota (Asetusluonnos 3.10.2022). Järjestämislain 29§ mukainen asetus hyvinvointikertomusten vähimmäistiedoista kävi lausuntokierroksella. Kainuun kunnat jättivät yhteisen lausunnon Sosiaali- ja terveysministeriölle 28.10.2022. Vähimmäistietosisällöt muuttuvat velvoittaviksi 1.2.2023 alkaen.

Ehdotus auttaa kuntia ja alueita valitsemaan ne indikaattorit, joilla voi riittävän tarkasti seurata asukkaiden hyvinvoinnin tilaa. Sopivat indikaattorit auttavat ohjaamaan resursseja ja seuraamaan toiminnan vaikutuksia.

Indikaattoritiedot, joita voidaan hyödyntää kuntien toimenpiteiden arvioinnin mittareina löytyvät osoitteesta [Vähimmäistietosisältö kunnan hyvinvointikertomus asetusluonnos 2022](#)

Kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällön indikaattorit on lisätty Hytetu- ja Ept-suunnitelmien taulukoihin sarakkeeseen arviointimittarit niiden toimenpiteiden kohdalle, joiden oletetaan vaikuttavan kyseiseen indikaattoriin. Kunnan vähimmäistietoindikaattoreita on yhteensä 62. Niistä viisi on itsearviointiin perustuvia mittareita, jotka arvioidaan TEA-viisarikyselyyn vastattaessa. Vähimmäistietosisällön indikaattorit näkyvät taulukossa mustalla fontilla ja kaupungin omat arviointimittarit harmaalla.

3.2 Täyttä elämää Kuhmossa - hyvinvoivat kuhmolaiset

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutahot	Arviointimittarit/ Indikaattorit	Raportti 2022 ja Suunnitelma 2023
3.2.1 Metsä ja kulttuuri on vahva osa kuhmolais-ten hyvinvointia	Kulttuurikasvatus-suunnitelman toteuttaminen	Työryhmä, jossa edustettuina varhaiskasvatus, koulut, musiikkiopisto, kulttuuritoimijat	Päätömisesti hoidettujen museoiden ja teattereiden saavutettavuus 3/10/20 kilometrin päässä kotoa Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit Kirjastokäynnit Kirjojen kokonaislainaus Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä	- Hyväksytty HyvSivva 9.6.2022 § 75 - Suunnitelman tavoitteiden käyttöön vieminen vuonna 2023.
	Reitistöjen rakentaminen ja kunnostaminen	kunnallistekniikka, Metsähallitus luontopalvelut ylläpito käyttötaloudesta, kehittäminen hankerahoituksella Edunvalvonta suhteessa	Esteettömien ja laadukkaiden reittien määrä Lähireittien käyttöaste	Elinvoimaa matkailusta – Kuhmo Suomussalmi -hankkeen selvitykset: - esteettömyys-kartoitus Pajakkajoen reitille - maastopyöräilyreitistön kehittäminen käynnissä - Tarve esteettömälle reitille Honkalinan läheisyyteen - Unskin Uran peruskorjaus toteutettu - Leader-rahoitusten hakeminen maasto- ja vesireittien sekä vene- ja välinevuokrauspalvelujen kehittämiseksi

		metsähallituksen resursseihin		<ul style="list-style-type: none"> - Oumo-hankerahoitus Hietaperän vesensataman kunnostukseen - Kämärän lintutornilla on kunnostustarve - Mammankaivon Frisbeegolf radalle rakennettu valaistus - Kävijämittarit 5 kpl asennettu talvireiteille, mahdollisuus siirtää tarpeen mukaan
	<p>Musiikkiopiston vapaana oleville oppilaspaikoille ilmoitetaan.</p> <p>Kuhmolaiset vauvat saavat lahjakortin muskariin.</p> <p>Instrumenttiopintojen yksilöllistäminen on mahdollista.</p> <p>Maksuton varhaisiän musiikkikasvatus päiväkodeissa (mahdollistaa myös varhaiskasvatushenkilöstön osaamisen kehittämisen)</p> <p>Musiikkiopiston tuottamat kerhot-> musiikkiopiston ja perusopetuksen yhteistyön vahvistaminen, Suomen</p>	<p>Musiikkiopisto on valtionosuutta saava oppilaitos. Toiminnan mahdollistaa kaupungin tuki, lukukausimaksujen tuotot sekä palvelun myynnistä saatavat korvaukset.</p> <p>Hankkeet mahdollistavat kokeilut ja kehittämisen.</p>	<p>Musiikkiopiston oppilaspaidat ovat täynnä.</p> <p>Ryhmäopetukseen tulee paljon oppilaita.</p> <p>Oppilaskonserttien yleisömäärä on runsas. Yleisömäärää seurataan.</p> <p>Musiikkiopiston opintopolulla edetään päättötodistuksiin asti.</p> <p>Kuhmolaiset ja sotkamolaiset nuoret hakeutuvat Kuhmon kesämuusikoiksi.</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Varhaisiän musiikkikasvatus on toteutunut ja jatkuu edelleen - Ryhmäopetukseen osallistuvien määrä vaihtelee, osa ryhmistä on täynnä mutta osaan ryhmistä on tilaa. -Päättötodistuksen saavien oppilaiden määrää on tärkeää kasvattaa. - Kuhmon kesämuusikot on toteutettu kesällä 2022. Kesälle 2023 Sotkamo budjetoi ja toteuttaa oman rekrytoinnin sotkamolaisille nuorille muusikoille. He työskentelevät osana Kuhmon kesämuusikkoja. - Vuonna 2023 Kuhmon musiikkiopisto täyttää 30 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi julkaistaan musiikkiopiston arvoja ja toimintaa kuvaava dokumentti. Toteutetaan Ääneni äärelle-sävellyshankkeeseen, Pikkukesämuusikot-leiri sekä nuorisosinfoniaorkesteri Itämyrskyn konserttikiertue. Myös muita juhluvuo- den tapahtumia järjestetään.

	harrastamisen malli (hanke) Elämänkaari- muskari-idea			
3.2.2 Yhteisölliset tapahtumat hyvinvoinnin ja osallisuuden luojana	Harrastemessut	jokaiselta palvelualueelta nimetty vastuuhenkilö, toteutus yhteistyönä, kansalaisopisto, yhdistykset, seurakunta	Tuntee itsensä yksinäiseksi 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit	Harrastemessut järjestettiin Taiteiden taikayön yhteydessä 2.9. - taiteiden yön käyntikerrat kohteissa 1770 - harrastemessuilla n. 300 osallistujaa Toimintaa toteutetaan myös tulevaisuudessa. - Toteutusajankohdan ja -sisällön uudelleen arviointi v. 2023
	Rekrymessut	yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden, Kuhmon Yrittäjät ry:n ja oppilaitosten kanssa	messut toteutetaan vuosittain, palautekyselyt sekä kohderyhmille että esittäjätahoille	- Vuoden 2022 pidettiin tiistaina 1.11. - Rekrymessut pidettiin onnistuneesti ja iltapäivällä oli myös aikuisille opiskelusta ja työpaikoista kiinnostuneille tarkoitettu osuus Taitotehtaan tiloissa. Seuraavat messut pidetään 31.10.2023. Osallistutaan KAMK:n ja KAO:n oppilaitostapahtumiin, joissa tuodaan esille Kuhmon mahdollisuuksia.
	Terveys- ja liikuntatapahtumat eri ikäryhmät - liikuntapalvelut - Kainuun Liikunta - Vanhustenviikko	kaupungin tilat, henkilöstö: Kainuun Liikunta, KAMK-opiskelijat, liikuntapalvelut,	Mittarit tulokortissa	2022 tilanne: - 9 tapahtumaa - Osallistujia 661 hlöä - Korpikansa seikkailee 29.11. - Lasten peuhautti 4 kertaa, Tonttu-uinti ja Jouluiinti

		sivistyspalvelut, yhdistykset, kuntalaiset		<ul style="list-style-type: none"> - Vuonna 2023 Kainuun Rastiviikko ja Lost in Kainuu Adventure -tapahtumat Kuhmossa -> avustus ja yhteistyö Kainuun Rastiviikkoreenkaan ja Kainuun Liikunnan kanssa - Valtakunnallisiin teemaviikkoihin pohjautuvan vuosikellon luominen
	Oppilaitosten juhlat ja yhteiset tapahtumat	Oppilaitosten henkilöstö ja lapset ja nuoret, yhteistyössä yksikkörajat ylittäen	Tuntee itsensä yksinäiseksi 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	<ul style="list-style-type: none"> - Wanhojen tanssien päivänäytöksen yleisönä lapsia ja nuoria sekä aikuisia eri yksiköistä, penkkariajelu koskettaa myös useita yksiköitä. - Lukion juhlissa esiintyy nuoria ja aikuisia myös muista yksiköistä. - MUP-oppilaiden vuosittainen kevät-konsertti - Perusopetuksen ja lukion joulukantaatti toteutetaan 20.12.2022 - Vuosittain Itsenäisyyspäivän juhlallisuudet oppilaitosten yhteistyönä - Koulujen joulu- ja kevätjuhlat - Suomalais-ugrilaisen kulttuuripääkaupunkivuoden avajaistilaisuus 24.2.2023
	Kirjaston ja kulttuuritoimen järjestämät matalan kynnyksen tapahtumat vuosikellon mukaan	Kirjaston, kulttuurin ja nuorisotoimen työntekijät, kolmas sektori	<p>Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit</p> <p>Kirjastokäynnit</p> <p>Kirjojen kokonaislainaus</p> <p>Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä</p>	<p>2022 tilanne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjastokäyntejä n. 50 000 (kävijälasurissa myös lukiolaiset, jotka opiskelevat kirjaston luokissa) - Kirjastolla järjestettyjä tapahtumia 29 kpl, osallistujia yht. 364: 7 lukupiiriä, 3 kirjanjulkistamista, runoilta, Ilona-lauluryhmän esiintyminen, 8 lautapeli-iltaa,

				<p>8 satutuokiota (osa kaverikoiran kanssa), Oulu 2026-tilaisuus. Vuoden kokonaislainaus 10/22: 100158.</p> <p>Vuonna 2023 kirjastolla järjestetään säännöllisesti tapahtumia (mm. Novellikoukku, lukupiiri, kirjallisuusillat) ja tarjotaan tiloja muiden toimijoiden järjestämille tapahtumille (mm. peli-illat)</p>
	<p>Kuhmon Talvi -ja Römppäviikko, Kainuun kirjamessut, Taiteiden yö, Suomi Soi tapahtumat, uudenvuoden vastaanotto</p>	<p>Kirjaston ja kulttuurin työntekijät, kulttuuritoimijat, Kainuun liitto</p>	<p>Tapahtumat toteutuneet, kävijämäärät, kävijäpalautte</p>	<p>10/2022 tapahtumien kävijämäärät: 21.2. Viri Viri Tik Tak –esitys 30, Kuhmon Talvi (6 tapahtumaa) 521. 2.5. Spoon River Antologia –esitys 320. Suomi Soi –konsertit (6 kpl) 439, Taiteiden yö n. 1700 käyntikertaa eri kohteissa. Lisäksi useita kulttuuritapahtumia, joissa kaupunki mukana yhteistyötahona tarjoamalla tiloja, työpanosta ym.</p> <p>2023: Kulttuuritapahtumat järjestetään vuosikellon mukaan. Kainuun kirjamessut järjestetään Kuhmossa marraskuussa. Tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen on haettu apurahaa Taiken harvaanasutun alueen apurahahausta. Kirjallisuus- ja kulttuuritapahtumia viedään Kuhmon kylille.</p>
3.2.3 Vanhemmuuden	<p>Perhekoulu, vanhempien koulu</p>	<p>Sovittava Kainuun hyvinvointialueen</p>	<p>4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p>	<p>- Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025</p>

tukemi- nen			<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa - Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista</p>	
	<p>Matalan kynnyksen kohtaamispaikat</p> <p>Kulttuuriolohuone -toiminnan käynnistäminen nuorille aikuisille yhteistyökumppanin kanssa</p>	<p>Yhteistyö Kuhmon seurakunnan ja järjestöjen kanssa</p> <p>Kainuun kulttuuriohjelman mukainen rahoitus</p>	<p>Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nuorten aikuisten kahvitilaisuus kaupunginjohtajan ja kirkkoherran kutsuamana. - MLL-perhekerhot - 11/22 haettu kokeilurahaa kulttuuriolohuone -toiminnan käynnistämiseen <p>Kirjaston tapahtumat, 2022 tilanne: Kirjastolla järjestettyjä tapahtumia 29 kpl, osallistujia yht. 364.</p> <p>Vuonna 2023 kirjastolla järjestetään säännöllisesti tapahtumia (mm. Novellikoukku, lukupiiri, kirjallisuusillat) ja tarjotaan tiloja muiden toimijoiden järjestämille tapahtumille (mm. peli-illat)</p>
	<p>Lasten- ja nuorten hyvinvointi otetaan valtuustokauden teemaksi vanhempainilloissa ja</p>	<p>sivistyspalvelut, hyvinvointiaktivaattori, ateriapalvelut,</p>	<p>Lihavuuden yleisyys 2-16-vuotiailla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Laajat terveystarkastukset 5. ja 8. lk - 5. lk vanhempainilloissa terveydenhoitaja, liikunnanohjaaja, fysioterapeutti (Move-tulosten läpikäynti)

	<p>valitaan yhdessä eri tahojen kanssa toimenpiteet lasten- ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi.</p> <p>Asiantuntijaluennot vanhemmille mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> - päihheet - digikasvatus - syrjäytymisen ehkäisy - aikuissosiaalityön palveluiden esittely - mistä apua kriisin kohdatessa - ravitsemus ja suun terveydenhuolto - vanhempien tuen merkitys lasten ja nuorten tasapainoiselle kasvulle ja kehitykselle <p>Kodinhoitajapalvelut (Hyvinvointialueelle ehdotuksena)</p>	<p>sote, nuorisovaltuusto, oppilaskunnat, valtakunnalliset asiantuntijahot, vanhemmat, kriisityö, poliisi, yhdistykset, hankkeet: esim. Mieli-hanke ja Mukana elämässä -hanke, Kainuun hyvinvointialue</p>	<p>Ei syö koululounasta päivittäin 8. ja 9. luokan oppilaista</p> <p>8. ja 9. luokan oppilaista ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi - Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus <p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa - Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysisistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 8. lk vanhempainilloissa asiantuntija (kouluterveyskyselyt) - 9. lk. vanhempainilloissa oppilashuollollinen tuki - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025
	<p>Neuvokas perhemenetelmän aktiivinen käyttöönotto varhaiskasvatuksen monialaisessa yhteistyössä. Menetelmä tukee varhaiskasvatuksen työtä</p>	<p>Hellä-hanke tukee toimijoita menetelmän käyttöönotossa.</p>	<p>Asiakaskyselyt perheille sekä menetelmän vaikuttavuuden arviointi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen vuosisuunnitelmien arvioinnin yhteydessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Hellä-hanke on päättynyt - Perusopetus ja esiopetus on mukana Kainuun yhteisessä TOKI-hankkeessa (2023 kesäkuun loppuun), TOKI= tuki, oppiminen, kehittäminen, inkluusio)

	perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisessä.		<p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista</p>	
	Varhaisen tuen tiimi lapsen ja/tai perheen tuen tarpeen kartoittamiseen ja toteuttamiseen.		<p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa - Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista</p> <p>Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat</p>	- Moniammatillinen Varhaisen tuen tiimi -toimintamalli otetaan käyttöön syksyllä 2022.

3.2.4 Syrjäytymisen ehkäisy – Jokaisella on vähintään yksi ystävä	Tunne ja vuorovaikutustaidot -kokeilun jatkaminen	Perusopetus, nuorisopalvelut, oppilashuoltoryhmä	4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	- Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Perusopetus ja esiopetus on mukana Kainuun yhteisessä TOKI-hankkeessa (2023 kesäkuun loppuun), TOKI= tuki, oppiminen, kehittäminen, inklusio) - Tunne- ja vuorovaikutustaitojen koulutukset koulun henkilöstölle ja taitojen harjoittelu koulun arjessa
	Kielivähemmistöjen huomioiminen	Kaupungin info ja koko henkilöstö	palveluissa huomioitu, viestinnässä huomioitu. Peruspalvelut netissä vähintään kolmella kielellä vuoden 2022 loppuun mennessä. 4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tyytyväinen elämäänsä - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	- Ei ole toteutunut
	Omaishoitajille tarjottavat ennaltaehkäisevät palvelut	kansalaisopisto, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut	Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit	- Maksuttomia uintikertoja uimahallissa läpi vuoden. 9/2022 alkaen tarjotaan ohjattua saliliikuntaa.

	Miekkarin ja kuraattorin kahvit nuorille	sivistyspalvelut, Kainuun hyvinvointialue	<p>Palautekyselyt, keskustelut oppilaskuntien ja lukion opiskelijakunnan hallituksessa</p> <p>8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa - Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana 	<ul style="list-style-type: none"> - Toteutunut lv 21–22 - Toteutetaan myös lv 22–23
	<p>Moniammatillinen yhteistyö ja asiantuntija-kuulemiset</p> <ul style="list-style-type: none"> - hyvinvointijohtoryhmä - ehkäisevän päihdetyön ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston työryhmä - yhdyspintatyö Kainuun hyvinvointialueella - aikuissosiaalityön sisällöt mm. paikalliset toimintatilastot ja palvelut 	<p>työryhmien jäsenet, asiantuntijat mm. kouluterveyshoitajat, miekkari, kuraattori, Kainuun hyvinvointialueen ammattilaiset, opilashuolto-ryhmä</p>	<p>8. ja 9. luokan oppilaista ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi - Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus <p>THL:n sairastavuusindeksi</p> <p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 	<p>Toteutunut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työryhmien jäsenet päivitetty ja moniammatillisuus laajentunut syksyllä 2022. - Hyvän mielen kunta -hankkeen pilotointi yhdessä Kainuun soten kanssa - > aktiivinen osallistuminen valtakunnalliseen kehitystyöhön toteutunut, lisäksi syntynyt työkaluja käytännön hyvinvointityöhön -> tulevana vuosina aktiivinen seuranta työn juurtumisesta - Osallistutaan KAMK:n hallinnoimaan jatkohankkeeseen KATE – Kainuun mielenterveysohjelma - Poliisin ennaltaestävät yö tiiviiksi osaksi hyvinvointityötä – yhteistyön käynnistäminen v. 2023

			<p>- Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysisistä väkivaltaa vuoden aikana</p> <p>Enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvat 7-12-vuotiaista</p>	<p>-Kuhmon työvire ry on käynnistänyt lokakuun lopussa uudelleen vanhusväestölle suunnatun kaveripalvelun. (Työvireeseen työsuhteessa oleva kaveri tulee vierailemaan säännöllisesti vanhuksen luona, ennalta sovitun aikataulun mukaan).</p>
	Kirjasto tarjoaa maksuttomia kokoontumisia ja harrastetiloja kuntalaisille.	Ei vaadi erillisiä resursseja	<p>Kirjastokäynnit</p> <p>Kirjojen kokonaislainaus</p> <p>Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä</p>	<p>2022 tilanne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjastokäyntejä n. 50 000 (kävijälasurissa myös lukiolaiset, jotka opiskelevat kirjaston luokissa) - Kirjastolla järjestettyjä tapahtumia 29 kpl, osallistujia yht. 364. <p>Vuoden kokonaislainaus 10/22: 100158.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuonna 2023 kirjastolla järjestetään säännöllisesti tapahtumia (mm. Novellikoukku, lukupiiri, kirjallisuusillat) ja tarjotaan tiloja muiden toimijoiden järjestämille tapahtumille (mm. peli-illat). Tiloja pyritään markkinoimaan yhdistyksille ja muille toimijoille aiempaa aktiivisemmin. - Kirjastolla aloitetaan vuoden 2023 alussa työttömille työnhakijoille kohdistettu lukemisen edistämishanke. Heitä osallistetaan myös palvelujen suunnitteluun.
	Kirjastonkäytönopetus ja lukemisen edistäminen kaikilla luokkala-	Kirjaston työntekijät, koulujen opettajat	<p>Kirjastokäynnit</p> <p>Kirjojen kokonaislainaus</p>	<p>- Lukiolaiset opiskelevat kirjastolla päivittäin.</p>

	asteilla ja esiopetuksessa.		Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä	- kirjavinkkausta ja kirjastonkäytönopetusta järjestetään eri luokka-asteille säännöllisesti
	Tunne- ja kaveritaitojen opettaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.	Varhaiskasvatukseen työntekijät, koulutukset henkilöstölle.	Hyvinvoinnin vuosikello, vaikuttavuuden arviointi toimintasuunnitelmien arvioinnin yhteydessä. 4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista	- Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025
	Huomaa hyvä -vahvuusperustaisen menetelmän käyttö kasvatuksen ja opetuksen tukena.	Varhaiskasvatukseen työntekijät, koulutukset henkilöstölle.	Työyhteisö arviointi, asiakaskyselyt perheille, toimintasuunnitelmien arviointi vuosittain. 4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	- Huomaa hyvä -menetelmän koulutukset alkaneet varhaiskasvatuksessa syksyllä 2022.

			Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista	
	Kotouttamisen vastuutahot määritelty ja kotouttamisen työkalut käytössä	Kunta, työllisyyden kuntakoikeilu, Taitotehdas, sote, järjestöt, seurakunta	<p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyytyväinen elämäänsä - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa <p>Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat</p> <p>Enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvat 7-12-vuotiaista</p> <p>Maahanmuuttajien kotouttamisen edistäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kainuun yhteinen kotouttamisohjelma päivitetty ja hyväksytty Kvalt 20.12.2021 § 105 - Perustetaan paikallinen kotouttamistiimi ja valitaan kotouttamisesta vastaava henkilö
	Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen	Kaikki	<p>8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista kohdallinen tai vaikea ahdistuneisuus</p> <p>4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuntee itsensä yksinäiseksi -Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvän mielen kunta -tarkistuslistan käyttöönotto hyvinvointityön tarkastelussa - KATE – Kainuun mielenterveysohjelman hyödyntäminen kaupungin toiminnoissa

			<ul style="list-style-type: none"> - Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysisistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64 vuotiaat</p>	
3.2.5 Palvelujen saatavuus	<p>Yhdyspintayhteistyö hyvinvointialueen kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikuntaneuvonnan palveluketjut - kouluterveydenhuolto - koulupsykologi - miekkari - neuvola - terapiapalvelut - lastensuojelu, vammaispalvelu, kehitysvammahuolto, aikuis-sosiaalityö, mielenterveys- ja päihdetyö 	<p>Kainuun hyvinvointialue, sivistyspalvelut, työllisyydenhoitopalvelut, nuorisopalvelut</p>	<ul style="list-style-type: none"> 8. ja 9. luokan oppilaista ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi - Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus 4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tyytyväinen elämäänsä - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa - Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysisistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vate-valmisteluun osallistuttu. - Kainuun hytetu-työryhmän alatyöryhmiin esitetty Kuhmon kaupungin edustajat. - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Yhdyspintatyöskentely ja palveluketjut ovat toimivia kuntalaisten näkökulmasta - Palvelut tukenasi -hanke: Kotona asumista tukevien palvelujen kehittäminen ikäihmisille Kainuussa

			<p>Enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvat 7-12-vuotiaista</p> <p>Enintään 500 m etäisyydellä päivittäistavara-kaupasta asuvat 75 v. täyttäneistä</p> <p>Enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistys-alueista asuvat</p> <p>Ulkona, yömajoissa, tilapäissuojissa ja laitoksissa asuvat yksinäiset asunnottomat</p>	
	Avoin ja laaja palveluista tiedottaminen - kaikki	viestintätiimi, palveluyksiköt	Some-kanavien ja nettisivun seurantalilastot	<ul style="list-style-type: none"> - Viestintäasiantuntijan palkkamäärärahat budjetissa - Viestintätiimin yhteistyö - Viestintäsuunnitelman valmistuminen keväällä 2023
	Työllisyyden kuntakokeilun työllisyysohjaajajalkautuva asiakastyö; tarvittaessa kotikäynnit asiakkaan kotiin (sos..toimen ja päihdetyön edustajien kanssa)	Työllisyysohjaajien HTV-resurssi; tarvittaisiin lisää HTV-resurssia vuodelle 2023 asiakasmäärien kasvaessa.	<p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet</p> <p>Nuorisotyöttömät 18-24-vuotiaasta työvoimasta</p> <p>Vaikeasti työllistyvät 15-64-vuotiaat</p>	Palvelua saaneet asiakkaat ja heidän tilanteensa kehittyminen työllistymissuunnitelmiseen on kirjattu työllisyyden kuntakokeilun käyttämään valtakunnalliseen URA-järjestelmään

	Kirjastoautosta monitoimiauto	Kirjaston ja kulttuurin työntekijät, Kuhmon kyläyhdistykset, Kuhmon apteekki, taitelijat	Lääkkeiden toimittaminen kirjastoauton mukana jatkuu. Viedään kulttuuritoimintaa kirjastoauton asiakkaille perukkaan.	- Lääkkeiden toimittaminen kirjastoauton mukana on jatkunut, kysyntä vähäistä. - Vuonna 2023 viedään kulttuuria kirjastoauton mukana perukoihin.
		Kirjastoautolle saatava valtion budjettiin määräraha	Kirjastokäynnit Kirjojen kokonaislainaus Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä Palvelua saaneiden asiakkaiden määrä.	
	Kirjaston omatoimiaukio lisää kirjaston palvelujen saavutettavuutta arki-iltaisina ja viikonloppuisin.	Kirjaston henkilökunta	Kirjastokäynnit Kirjojen kokonaislainaus	- Omatoimiaikojen kävijämäärä on kasvanut tasaisesti. Omatoimesta tullut paljon hyvää palautetta. Kirjautumisia huhtikuulta marraskuulle 2020 (omatoimi otettiin käyttöön 1.4.2022). Omatoimen käyttöastetta pyritään lisäämään 2023 aktiivisella tiedottamisella asiakaspalvelussa.
Pohjoisen eKirjasto käynnistyy 1.1.2022	Kirjaston talousarviossa varattu määräraha	E-kirjojen, E-äänikirjojen ja Vidlan vuosittainen lainausmäärä Kirjojen kokonaislainaus	- E-palvelujen saatavuus on parantunut varsinkin äänikirjojen osalta. Kuntakohtaiset v. 2022 tilastot saadaan alkuvuonna 2023. - Valmistaudutaan kuntien yhteisen eKirjaston mahdolliseen pilotointiin 2023 aikana ja käyttöönottoon 2024	

	<p>Kuhmon liikuntapalvelusuunnitelman laatiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - hyvinvointiaktivaattori - kunnossapitopäällikkö 	<p>liikuntapalvelujen henkilöstö, yhdistykset: liikuntaseurat, kansanterveys-, eläkeläis- ja nuorisjärjestöt, kyläyhdistykset, seurakunta, vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto, liikuntapalveluyritykset, KAMK opinnäytetyö</p>	<p>Lihavuuden yleisyys 2-16-vuotiailla</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä</p> <p>Liikuntapaikat ja liikuntapuistot</p> <p>Enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistys-alueista asuvat</p> <p>Liikunnan edistäminen kunnassa TEA-pistemäärä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Päätetty vetovoimaisuuden johtoryhmässä 16.8. yhdistää liikuntasuunnittelu hyvinvointi- ja taloussuunnitelmiin. - Työ käynnistyy v. 2023. - Liikuntatoimijat osallistetaan suunnittelutyöhön. - Tiedolla johtaminen lisääntyy esim. KAMK:n Liikuntadata hyvinvoinnin tueksi Kainuussa -hankkeen myötä.
	<p>Liikuntapaikkarakentaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - esteetön uimahalli - Saarikosken lähiliikuntapaikka <p>Investointisuunnitelman osalta on tehtävä karsintaa ja priorisointia.</p>	<p>Investointivaukset, kuntarahoitus, AVI:n liikuntapaikkarahoitus</p>	<p>Lihavuuden yleisyys 2-16-vuotiailla</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä</p> <p>Liikuntapaikat ja liikuntapuistot</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uimahallin suunnittelu käynnissä - Liikuntapaikkojen ja leikkikenttien tarvekartoituksen ja -suunnitelman laatiminen

			Enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistys-alueista asuvat	
3.2.6 Ravitsemus hyvinvoinnin tukena	Ruokakasvatus → yläkoulu Maksuton välipala kaikille -kokeilu Asiakasyhteistyö ja -kuuleminen	Ateriapalvelut, Perusopetus, Lukio, Oppilaskunnat, Nuorisovaltuusto, Vanhus- ja vammaisneuvosto Kainuun hyvinvointialue	Lihavuuden yleisyys 2-16-vuotiailla Ei syö koululounasta päivittäin 8. ja 9. luokan oppilaista Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi	- Kouluruokakysely tehty syksy 2022. - Tuupalan ruokalassa nostettu enemmän esille kasvisruoka- vaihtoehtoa ja on tarjolla ensimmäisenä linjastossa. - Lämmin kasvis ollut tarjolla 1 x vko. Nostetaan 2 X vko / 2-3 / lista viikolle tarjolle. Kasvikset maistuvat varsinkin pienempien lasten keskuudessa. - Vanhempien kutsuminen kouluruokailuun - Alkuvuodesta 2022 ruokapalvelut tarvannut oppilaskuntien hallitukset ja tarkoitus jatkaa tapaamisia vuosittain - Ruokakasvatus asiaa jatketaan yhteistyössä yläkoulun kanssa

3.3 Kuhmo - turvallinen kaupunki asua ja elää

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit/ Indikaattorit	Raportti 2022 ja Suunnitelma 2023
3.3.1 Digi-osaaminen luo	Digitaaliset palvelut kuntalaisten haltuun digitaitoja opettelemalla	kirjaston henkilökunnan opastus	Kirjastokäynnit Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä	- Kansalaisopisto tarjoaa digiosaamiseen liittyvää opetusta. - Tarinatuvalle ikäihmisille kohdennettuja digineuvonta-kursseja.

turvalisuutta		digipalveluiden käytössä, kansalaisopisto		<ul style="list-style-type: none"> - Kirjasto opastaa asiakkaita digipalvelujen käytössä osana asiakaspalvelua. - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Vapaaehtoistoimijoiden alkeis- ja jatkokodigineuvontakurssit ikääntyneille yhteistyössä ev.lut. seurakunnan ja kansalaisopiston kanssa
3.3.2 Tekniikka lisää luotettavuutta	Etäluettavat lämpö- ja vesimittarit	Kuhmon VesiEnergia oy	Asennettujen mittareiden määrä	<ul style="list-style-type: none"> - Vesimittarit 412/2045 - Lämpömittarit 73/676
	<p>Jäteveden puhdistamon saneeraus</p> <p>Kaupungin järjestämä vedenjakelupiste</p> <p>Kuhmon lämpö Oy:n uusi lämpövoimala</p>	Kuhmon lämpö		
	Verkkokauppa ja Chat-palvelu	asiakaspalvelutiimi	Tuotepalvelu laajenee, asiakkaat oppivat käyttämään aktiivisesti palvelua	<ul style="list-style-type: none"> - Markkinoidaan aktiivisesti - Tavoitteena saada lisää tuotteita ja käyttäjiä
3.3.3 Kohtelemme toisia hyvin ja osaamme	Ankkuritoiminta	poliisi, koulukuraattori, sosiaalityöntekijä, etsivä nuorisotyö	4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista <ul style="list-style-type: none"> - Koulukiusattuna vähintään keran viikossa - Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Toiminnan käynnistymisen mahdollisuus selvitetään

<p>kanssakäymisen taidon. Noudatamme lakia ja hyviä tapoja.</p>			<p>Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset</p> <p>Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset</p>	
	<p>Lähisuhdeväkivallan ehkäisy</p>	<p>sivistyspalvelut, Kainuun hyvinvointialue, Hellä-hanke</p>	<p>Kainuulainen toimintamalli on syntynyt ja sitä käytetään</p> <p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskustelu-vaikeuksia vanhempien kanssa - Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana <p>Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kainuun hyvinvointialueen teema-ryhmä perustettu ja Kuhmon kaupungin edustaja esitetty työryhmän jäseneksi. - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Hellä hanke on päättynyt
	<p>Pidetään yhdessä ympäristö viihtyisenä ja turvallisena.</p> <p>Puututaan järjestelmällisesti ilkivaltaan, väkivaltaan ja rikoksiin</p>	<p>kuntalaiset, kaupungin työntekijät, Kainuun hyvinvointialueen työntekijät, turvallisuusammattilaiset, yrittäjät</p>	<p>Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset</p> <p>Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset</p> <p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilkivaltaa kohdistunut kaupungin eri kiinteistöihin pitkin vuotta. - Tarvitaan toimenpiteitä ja toimintamalleja ennaltaehkäisevään työhön. - Ennalta estävä yhteistyö poliisin kanssa käynnistyy syksyllä 2022 - Kasvatukselliset herkkyyyskaudet ovat jo alle kouluikäisillä lapsilla -> Vanhempien/perheiden osallistaminen ja kannustaminen esimerkilliseen toimintaan

			- Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	
3.3.4 Liikenne- turval- lisuuden kehitty- minen	Ikääntyneiden ajotaidot- ajosityni	Liikenneturvalli- suusasiantunti- jat, liikenneturvalli- suustyöryhmä, kuljetussuunnit- telija, eri toimialojen työntekijät, kaupungin tilat ja alueet	Liikenne-vahinkojen uhrin Poliisin tietoon tulleet liikennetur- vallisuuden vaarantamiset ja lii- kennerikkomukset	- Ei ole toteutunut. - Tapahtuman alustavasta toteutusta- vasta keskusteltu
	Mopoielukulttuurin kehiti- tyminen turvalliseksi	hanke, liikenneturvalli- suustyöryhmä, kuljetussuunnit- telija	Liikenne-vahinkojen uhrin Poliisin tietoon tulleet liikennetur- vallisuuden vaarantamiset ja lii- kennerikkomukset	- Toteutus syksyn 2022 aikana - Tarvetta poliisin kanssa yhteistyössä järjestettävälle moporatsialle - Jatkotoimenpiteiden suunnittelu
	Katujen kunnostus ja liikenneturvallisuuden parantaminen	TA- ja inves- tointimäärära- hat, kunnallistek- niikka, liikenneturvalli- suustyöryhmä	Kaatumisiin ja putoamisiin liitty- vät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä Liikennevahinkojen uhrin	- Rajakadun remontin yhteydessä ra- kennettu uutta pyörätietä 500 m - Tivontie peruskorjattu - Kantolan alueelle kohdistunut kunta- laistoiveita. Turvallisuutta lisätty liiken- nemerkein. - Hyryntien suojatie koulun kohdalla koetaan turvattomaksi - Koululaisten saattoliikenteessä vielä parannettavaa -> koulun piha-alue ei ole tarkoitettu saattoliikenteelle

				<ul style="list-style-type: none"> - Kevyen liikenteen väylien uudisrakentaminen katujen kunnostusten yhteydessä - Siirrettävien nopeusvalvontakameroiden hankkiminen - Alikulun rakentaminen Peuranpolulle
3.3.5 Esteettömät palvelut	Saavutettavuus digitaalises- sa viestinnässä - viestintätiimi	viestintätiimi, koulutukset	Viestintätiimi koulutettu (saavutettavuus direktiivi, selkokieli) Julkaisut ovat saavutettavia, asiakaspalaute	<ul style="list-style-type: none"> - Julkaisujen saavutettavuuteen mm. somekuvissa ja laadittujen asiakirjojen saavutettavuuteen kiinnitetty huomiota. - Viestintätiimiläisten koulutukset tarvelähtöisesti
	Palvelut fyysisesti saavutettavissa ja tilat turvallisia käyttäjille	tilapalvelut, kunnallistekniikka	Uudisrakentamisessa ennakoivaikutusten arviointi Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneille	<ul style="list-style-type: none"> - Vanhus- ja vammaisneuvoston esteettömyyskävelyn todettujen johtopäätösten perusteella esteettömyys on haaste useissa eri palvelupisteessä. - Remontoidun Rajakadun korkeat kevyenliikenteen reunukset aiheuttavat liikkumisen ongelmia -> huomioitava tulevien saneerausten toteutuksessa
3.3.6 Varautuminen	Kuntaorganisaatiossa jatkuva varautuminen	turvallisuusasiakirjat, palvelualueiden vastuuhenkilöt, varautumisen johtoryhmä	Primääristen pienhiukkasten päästöt Melusta kärsivien ihmisten määrä Turvallisuus-suunnitelman perusteella päätetyt toimenpiteet luottamushenkilöjohdossa	<ul style="list-style-type: none"> - Jory kokoontunut tarvittaessa ja linjannut kaupungin näkemyksiä. - Turvallisuusasiakirjoja päivitetty ajantasaisiksi. - Evakuointikeskusharjoitus toteutettu lokakuussa. - Valmiusasiakirjojen jatkuva ajan tasalla pitäminen - Energiakatkoksiin varautuminen talvi 2023

	Kyläyhdistysten verkoston saavutettavuus mahdollisissa kriisitilanteissa	varautumisen johtoryhmä	Kyläyhdistysten turvallisuusasiakirjat varautumisen johtoryhmän käytettävissä	<ul style="list-style-type: none"> - Kyläyhdistysten turvallisuussuunnitelmia päivitetty. Päivitetään edelleen 2023. - Mahdollisuuksista tarvitaan enemmän lisätietoja -> tiedottamisen ja keskinäisen keskustelun lisääminen - Kylien turvallisuuskurssit
	Ilmastonmuutoksen vaikutusten huomioiminen mm. uudisrakentamisessa ja kaavoituksessa.	Kaavoitusprosessit, maanm. käyttöinsinööri, kestävän kehityksen hanke	Huomioitu ja vaikutukset arvioitu	<ul style="list-style-type: none"> - Toteutunut ennakkovaikutusten arvioinnin yhteydessä. - Ennakkovaikutusten arviointia jatketaan laaja-alaisissa päätöksissä.
	Yhteistyö Kainuun pelastuslaitoksen kanssa	Oppilaitosten vuosittain pidettävät auditoivat palotarkastukset ja alkusammutusharjoitukset	Tarkastusten ja harjoitusten toteutuminen	
	Energiakriisin vaikutusten huomiointi ja ratkaisuvaihtoehdot mm. energianeuvontaa kuntalaisille, uusiutuvan energian ratkaisuvaihtoehdot, hanketoiminta	Varautumisen johtoryhmä, kaupunkiympäristön palvelualue, Kuhmon Lämpöenergia, Kuhmon Lämpö	<p>Toiminta on käynnistynyt ja toteutunut</p> <p>Kuntalaisten turvallisuus on taattu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Varautuminen talveen 2023

3.4 Kuhmolaiset - aktiiviset kansalaiset

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit/ Indikaattorit	Raportti 2022 ja Suunnitelma 2023
3.4.1 Aktiivinen kansalainen – Jokaisella on vähintään yksi harrastus	Omatoimikirjasto lisää kirjaston aukioloaikoja iltaisin ja viikonloppuisin.	Kirjasto	Kävijämäärät omatoimiaikoina.	- Omatoimiaikojen kävijämäärä on kasvanut tasaisesti. Omatoimesta tullut paljon hyvää palautetta. Kirjautumisia huhtikuulta marraskuulle 2020 (omatoimi otettiin käyttöön 1.4.22). Omatoimen käyttöastetta pyritään lisäämään 2023 aktiivisella tiedottamisella asiakaspalvelussa.
	Kulttuuri kuuluu kaikille Kaikukortti	Kaikukorttitoiminnasta tietoa täältä: https://sote.kainuu.fi/kaikukortti Kaikukortin jakajat: https://sote.kainuu.fi/kaikukortin-jakajat-kainuussa	Kaiku-kortin käyttäjämäärän ja kulttuurikohteiden käytön seuranta Indikaattori-välikkään mahdollisesti hyödynnettäväksi Pirkanmaan mallia Kulttuuri-indikaattorista: https://asiakas.kotisivukone.com/files/stesotesti.kotisivukone.com/kuvat/Siltanen-Kulttuurihyvinvointi-indikaattorit-08.2018.pdf	- Kaiku-kortin käytön jatkuvuuteen sitouduttu uudella sopimuksella syksyllä 2022 - 2023 neuvotellaan mahdollisten uusien käyntikohteiden mukaan tulosta (esim. Elokuvateatteri)
	Säännölliset harrastetoiminnat	palvelualueiden ohjaus- ja opetushenkilöstö, yhdistykset, yhteisöt, yritykset, kuntalaiset	Lihavuuden yleisyys 2-16-vuotiailla 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	- Yhdistysten yhteisen verkkopalvelutoiminnan käyttöönotto valmistelussa -> lisää tietoa palvelutarjonnasta. - Tuupalassa IP-toiminnassa aloitettu kolme kerhoa, joista yksi on liikunta-kerho

			<ul style="list-style-type: none"> - Vähintään tunnin päivässä liikuvat - Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa <p>Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä</p> <p>Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit</p>	- Kansalaisopiston lasten ja nuorten kurssien lisääminen
Harrastamisen mahdollisuuksien luominen lapsille ja nuorille	nuorisopalvelut, sosiaalitoimi	4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	<ul style="list-style-type: none"> - Vähintään tunnin päivässä liikuvat - Tuntee itsensä yksinäiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025. - Harrastekortteja jaettiin syksyllä 2022 552 kpl - Lasten ja nuorten harrasteseteli v. 2023 Kuhmon kaupungin tuki, joka jaetaan sosiaalitoimen kautta - Harrastamisen Suomen mallia suositellaan toteutettavaksi kaikissa kunnissa. Valmistautuminen vuonna 2023 Kuhmon mallin toteuttamiseen.
Harrastekortti, Lasten ja nuorten harrasteseteli				
Liikuntapassit senioreille ja nuorille	vuosisuunnittelu, liikuntapalvelut	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä		- Tavoitteena passimäärien lisääminen.
Järjestetään kuntalaisille kohtaamismahdollisuuksia:	kaupunginjohtaja, kehitysjohtaja,	4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista		- Uusille kuhmolaisille maksuttomat tustumisliput uimahallille

	<ul style="list-style-type: none"> - Kestävän kehityksen hankekokonaisuus - Kyläkahvitoiminta - Keskustelutilaisuudet yhdistyksille ja kyläyhteisöille - Avoimet ovet kaupungintalolla (hernekeittoa ja kakkukahvia) "tule sellaisena kuin olet" - Kuntalaiskyselyt - Yrittäjien aamukahvit - Uusien kuntalaisten tapaamiset - Ilmainen uimahallilippu uudelle kuntalaiselle 	<p>hyvinvointiaktivaattori, kestävän kehityksen hankkeen projektihenkilö, tapahtumatuottaja, eri palvelujen henkilöstö</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuhmon Raati -keskustelutilaisuus uimahallin laajuudesta - Hyvin sanottu -keskustelufestari 1.10. (teemat: suurpedot ja elämä rajaseudulla) - Kaavakävely rastirallina, terveysseuran seudun asemakaavan muutos - Työpajat kyläyhdistysten kanssa (kylä ja turvallisuussuunnitelmat) - Nuorten aikuisten tapaamiset + verkostoituminen - Kyläkahvitoiminta käynnistynyt - Yläkoululaisten vierailut kaupungintalolla -> Vaikuta! -tapahtuma kaupungintalolla, jossa osallistettiin ja kuultiin 7. – 8. luokkalaisia
	<p>Yhdistysten tukeminen</p>	<p>Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Kulttuuripalvelut, Maaseutupalvelut, Kiinteistöpalvelut tilat, avustukset, yhteistyö</p>	<p>4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vähintään tunnin päivässä liikuvat - Tuntee itsensä yksinäiseksi <p>Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 v. täyttäneillä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöaste: Liikuntasalit 5/22 (ilta- ja viikonloppu) 50 % Uimahalli 6/2022 44 % - Avustukset: Liikunta 29 846 € - Yhdistysten yhteisiä tapaamisia/ tapahtumia 4 kpl - Kainuun sotuyhdistyksen kanssa yhteistyö tiivistynyt - Nuorten osallistava budjetointi käynnistyy v. 2023 - Kyläyhdistyksille kertaluonteinen energiatuki

3.4.2 Osallistuminen kannattaa aina	Resurssien yhteiskäyttö palveluissa mm. välineistö	liikuntavälineistö, viestintävälineistö yli organisaatioryhmien	Yhteiskäyttö toteutuu	- Yhteiskäyttö lisääntynyt
	Oppilashuollollisten tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tuominen toiminnan piiriin	perusopetus, lukio, varhaiskasvatus, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, Kainuun hyvinvointialue	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	- Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025
	Lasten, oppilaiden ja huoltajien osallistaminen Vanhempainillat Tapahtumat Harrastustoiminta Vaikuta!-teemapäivät	varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, keskuhallinto	4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Vähintään tunnin päivässä liikuvat - Tuntee itsensä yksinäiseksi - Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista Oppilaitosten fyysiset työolot häirinneet opiskelua	- Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Kerätään kokemuksia syksyn 2022 Vaikuta! tapahtumassa.

	Matalan kynnyksen kohtaamispaikat - Tarinatupa - Lähiötupa - Kirjasto - Nuorisotila Yläkerta - Kuhmon 4H-yhdistyksen liikkuva nuorisotyö	kiinteistöpalvelut, nuorisopalvelut, kulttuuripalvelut, Terva-asunnot, seurakunta, Työvire ry, Kainuun hyvinvointialue, yhdistykset	Toiminnan käyttäjämerkitysten selvittäminen kyselyllä. Käyttäjämäärien seuranta. Toiminnan toimivien rakenteiden ja toimintamahdollisuuksien seuranta toiminnan kehittämisen tukena. Kustannustehokkuus esim. toiminnan terveysvaikutuksilla. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteisyys ja monialaisen yhteistyön ymmärrys saada tehokkaammin yhdessä aikaan hyvinvointia kaikille kuntalaisille. 4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tuntee itsensä yksinäiseksi	- Avoimet ja maksuttomat liikuntatilaisuudet touko-kesäkuussa yht. 13 kertaa. - Kirjastolla järjestetty säännöllisesti matalan kynnyksen tapahtumia ja koontumisia (lukupiirit, novellikoukut, kirjallisuustapahtumat, peli-illat). Tiloja tarjotaan erilaisia kokoontumisia varten. - 4H-liikkuvan nuorisotyötoiminnan jatkuminen hankkeen päättymisen jälkeen kaupungin avustuksella - MLL-perhekerhot kaupungin ja seurakunnan tiloissa
	Yhteistyötapaamiset yrittäjien kanssa	Elinvoimapalvelut	Vähintään yksi hankintatapaa-minen/vuosi, yrittäjien ilta ja muut vapaamuotoiset tapaamiset toteutettu onnistuneesti.	- Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen -hanke: oppimisympäristöjen tunnistaminen yrityksistä
	Mökkiläisrekisterin perustaminen	Mökkiläistoimikunta, keskushallinto	Rekisteri perustettu	- Mökkiläisten saavuttaminen sähköisen uutiskirjeen avulla
3.4.3 Kotiseutu- ja	Yhteisölliset yhteiset luontoretket varhaiskasvatuksessa, kouluilla ja kuntalaisten	OPS Sivistyspalvelut Liikuntapalvelut	Tapahtumat toteutuvat	- Liikuntapalvelujen järjestämänä: Metsäliikuntaa yht. 4 kertaa, 30 osallistujaa. Ruskareippailu 24.9.

paikallistietouden kasvu sekä omien juurien arvostaminen	vapaa-ajalla, kansalaisopiston luennot		4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Tuntee itsensä yksinäiseksi	
	Koululaisten säännölliset käynnit Tuupalan museossa ja Talvisotamuseossa.	Museon työntekijät	Päätoimisesti hoidettujen museoiden ja teattereiden saavutettavuus 3/10/20 kilometrin päässä kotoa	Kouluryhmiä on käynyt museoissa säännöllisesti.
	Yhteistyö paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa.	oppilaitokset	Toteutuneet tapahtumat ja kävijämäärät	
3.4.4 Pitkäaikaistyöttömyys vähenee	Tiivis yhteistyö ammattilaisten ja kunta-alaisten kesken Työllisyyden edistämisen palvelut	Työllisyyden edistämisen palvelut, TE-toimisto, Nuorisopalvelut, oppilaitokset, yritykset, hankkeet Hyvinvointialue	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet Nuorisotyöttömät 18-24-vuotiaasta työvoimasta Vaikeasti työllistyvät 15-64-vuotiaat Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot	- Toteutunut: työllisyydenhoidon kuntakokeilussa työttömien aktivointiaste nousut, kaupungin passiivityömarkkinatukimaksut laskeneet, Tahkohallin työllisyysprojektiin työllistynyt pisimpään työttömänä olleita palkkatyöhön, Työvire työllistänyt työttömiä osaamista kehittävään työhön -> osaamistodistus - Jatketaan valmistelua työllisyys- ja elinkeinopalvelujen siirtämiseksi kunnille v. 2025 - Työhön valmentajan palkkakustannuksiin lisäpanos -> Työvireen avustukseen korotus - Green Care -toiminta alkaa jälleen Tahkohallilla keväällä 2023 (palkkatuki ja kuntouttava -työtoiminta)
3.4.5 Osallistamisen	Henkilöstön säännöllinen koulutus, Kuhmon raati -tilaisuudet,	Kuhmon kaupungin työntekijät	Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla	- Esihenkilöiden sparraus -keväällä - Kehittäjäkoulutuksen kolmas aalto on käynnistynyt syksyllä

osaamisen lisääminen kuntatorganisatiossa	tapahtumien järjestäminen yhteistyössä.		Ennakkovaikutusten käyttö kunnan toiminnassa	- Esihenkilövalmennukset käynnissä - Siqni-henkilöstökysely työn merkityksellisyydestä toteutettu -> toimenpiteiden käynnistäminen
	Täyttä elämää Kuhmossa - Kestävä kehitys elämään arjen teoissa	Projektihenkilö ja hankerahoitus	Hankkeen toteutuminen Äänestysaktiivisuus kunta-vaaleissa	- Erätauko-koulutukset - osallisuusmalli - prosessikuvaus -> vuonna 2023 otetaan käyttöön

4. Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma 2021–2025

Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelmassa on huomioitu Kuhmon kaupungin strategian ja laajaan hyvinvointisuunnitelman painopisteet.

Elinkaarimalli ehkäisevässä päihdetyössä	Toiminta * nykyiset hyvät käytännöt * uudet toimet	Aikataulu	Vastuuhenkilö ja yhteistyökumppanit	Mittari/Indikaattori	Raportti 2022 ja Suunnitelma 2023
4.1 Yleinen ehkäisevä päihdetyö , esim. ammattilaisten osaamisen lisääminen, koulutukset	Puheeksiotto -koulutus ammattilaisille Ehkäisevän päihdetyön toiminta-suunnitelman julkaisu kaupungin nettisivuilla	2022 - 2023	Ehkäisevän päihdetyön ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston pj. ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö	Päihtyneiden säilönotot Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset Poliisin tietoon tulleet kaikki	- EPT-suunnitelma julkaistu - Koulutuskalenterit jaettu säännöllisesti laajalle ept-ryhmälle - Hyvän mielen kunta -hankkeen koulutukset hyödynnetty esim. Mielen ensiapu -koulutus, vuonna 2023 Hyvän mielen koulu -koulutus yläkoululle - Päihdekuntoutuksen prosessit ja palvelupolut selkeästi myös kuntapuolen

	Ammattilaisten osallistuminen THL, AVI, EHYT ry koulutuksiin ja webinaareihin			huumausainerikokset	toimijoiden tietoisuuteen -> tiivis yhteistyö hyvinvointialueen kanssa
4.2 Neuvola-toiminta ja varhaiskasvatus	Kainuun sote: audit- ja häkämittaus Hellä-hankkeen toimintamallia kehitetään ja otetaan käyttöön: mm. Neuvokasperhemalli Varhaiskasvatuksen asiakaspalvelujen kehittäminen	2022 - 2025	Kainuun hyvinvointialue varhaiskasvatus	Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1-6-vuotiaista	- Kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 - Lasten ja nuorten harrasteseteli käyttöön v. 2023, tuki vähävaraisille perheille - Harrastekortti eskareille
4.3 Kouluikäiset -Alakoulu -Yläkoulu - Lukio -Taitotehdas -2.asteen opiskelijat -kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi -kolmas sektori	Tukitoimintoihin ohjaaminen tarvittaessa: Väliinpuotoamisen ehkäisy Perusopetuksen ja soten yhteistyön kehittäminen Hellä-hankkeessa Tuupalan koulukeskusChallenge-koulukiusaamistutkimuksessa mukana	2022 - 2025	sivistyspalvelut, Kainuun hyvinvointialue, Kainuun ammatitopisto, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut kolmas sektori	8. ja 9. luokan oppilaista, luokion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Käyttää päivittäin jotain tupakatuotetta tai sähkösavuketta, - Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja	- Liikunnanohjauksen tukea lisätty koululiikuntaan Move-testien tulosten julkistusten jälkeen. Liikunnanohjaajan puheenvuoro 5. lk vanhempainillassa toteutunut. - Hyvän mielen kunta -hanke toteutunut -> Liikunta- ja kulttuurikaveritoiminta suunniteltu, koulutus ei toteutunut vähäisen ilmoittautumisen vuoksi - Uimahallin palvelutarjonnan markkinointia lisättiin - Oppilashuoltotyöryhmä peruskokouksessa ja laajennettuna kokoontui säännöllisesti

	<p>Vapaa-ajantoiminnan tukeminen: vähintään yksi harrastus jokaisella lapsella, harrastekortti, Kaiku-kortti, uimahallin junioripassi ja perhelippu, harrastemessut</p> <p>Eri toimijoiden välinen yhteistyö tukitoimintojen järjestämiseksi</p>			<p>nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista</p> <p>Päihtyneiden säilönnöt</p> <p>Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset</p> <p>Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut</p> <p>Move-testien tulokset</p>	<p>- Koulunuorisotyötä toteutettu kaupungin omana toimintana 1 htv</p> <p>- Hellä-hanke on päättynyt</p> <p>- Tavoitteita kirjattu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025</p> <p>- Lasten ja nuorten harrasteseteli käyttöön v. 2023</p> <p>- Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA (entinen VALMA)</p> <p>-Huom! Lakimuutos 18-vuotiaaksi asti opintovelvollisuus</p>
<p>4.4 Nuoret -nuorisotyö -etsivä nuorisotyö -nuorten työpaja -työllisyyden kuntakokeilu</p>	<p>Päihdevalistuspäivä, tietoiskut koululla ja nuorisotilalla, some kampanjoissa mukana oleminen. Nuorisotyön oma päihdeohjelma työpajatoiminnassa.</p>	2022 - 2025	<p>nuorisopalvelut, sivistyspalvelut, Kainuun hyvinvointialue</p>	<p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat</p> <p>Nuorisotyöttömät 18-24-vuotiaasta työvoimasta</p>	<p>- Tule luo –liikkuva nuorisotyön jatkuvuuden turvaaminen talousarvioon varattavalla määrärahalta</p> <p>- Lasten ja nuorten harrasteseteli käyttöön v. 2023 vähävaraisten perheiden tukemiseksi</p> <p>- Työllisyyden kuntakokeilussa 1 htv (2 x0,5 htv) nuorten asiakkaiden lakisääteisiin työllisyyspalveluihin</p>

	<p>4H:n Tule luo -liikkuva nuorisotyö -hanke vuoden 2022 loppuun</p> <p>Eri toimijoiden yhteistyö nuorten kohtaamisessa</p> <p>Hyvä päivä -ryhmä</p> <p>Etsivän nuorisotyön toiminta</p>			<p>Päihtyneiden säilönotot</p> <p>Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset</p> <p>Huoltosuhde</p>	<p>- Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen -hanke -> henkilökohtainen ohjaaminen ja työpaikkojen etsintä</p> <p>- Kuhmon nuorisotyön perussuunnitelma valmistuu v. 2023</p>
<p>4.5 Työikäiset -työpaikat -työpaikkojen päihdeohjelmat -kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi -kolmas sektori</p>	<p>Työterveystarkastukset</p> <p>Työhyvinvointikyselyt</p> <p>Tyky-toiminta</p> <p>Ammattiyhdistystoiminta</p> <p>Kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelujen aktiivinen tarjoaminen kuntalaisille</p> <p>Yhdistystoiminnan tukeminen: avustukset, tilat, yhteistapaamiset</p>	<p>2022–2025</p>	<p>Työnantajat</p> <p>Henkilökohtainen oma vastuu</p> <p>henkilöstö</p> <p>kolmas sektori</p> <p>ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö, HR-asiiantuntija, YT-ryhmä</p> <p>ehkäisevän päihdetyön asiiantuntijat, nuorisopalvelut,</p>	<p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet</p> <p>Päihtyneiden säilönotot</p> <p>Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset</p> <p>Huoltosuhde</p>	<p>- Savuton Kuhmo -asiakirja ja Kuhmon kaupungin päihdeohjelma -asiakirja menossa yt-ryhmän käsittelyyn ja siitä päätöksentekoon.</p> <p>- Liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittäminen hyvinvointialueen kanssa vuodesta 2023 alkaen</p> <p>- Kaupungin henkilöstölle työn merkityksellisyyskysely toteutettu Siqni-toimintamalla hyödyntäen</p> <p>- Työpaikkojen tyky-toiminta tuke- massa monipuolisesti hyvinvointia.</p> <p>- Kaupungilla maksuttomia liikuntasali- vuoroja, ePassin lounasetu ja hyvin- vointipalvelut (v. 2022 bonusraha koko henkilöstön hyvinvointipalveluihin), yh- teisöllistä toimintaa mm. pikkujoulut, jouluruokailu</p>

	<p>Savuton Kuhmo -asiakirjan päivittäminen ja Kuhmon kaupungin päihdeohjelman päivittäminen</p> <p>Vanhempien tuki mm. vanhempien iltoja teemoittamalla (päihdeet, syrjäytymisen ehkäisy, aikuissosiaalityön palveluiden esittely, kriisin kohtaaminen</p>		<p>Kainuun hyvinvointialue, poliisi, kriisityö, työterveyshuolto, muut alojen asiantuntijat</p>		<p>- Ammattiyhdistysten tuki työntekijöille työhön liittyvissä kysymyksissä sekä virkistysmahdollisuuksia ja hyvinvointia tukevaa toimintaa tarjoamalla</p>
<p>4.6 Työelämän ulkopuolella olevat</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotona lasta tai omaista hoitavat - työttömät - pitkällä sairaalomalla olevat - eläkeläiset - kolmas sektori 	<p>Kaikukortti, Museokortti, Liikunnan senioripassi, Perheliput uimahalli, Tuplatuote vesiliikuntaan, Työttömien hyvinvointietu liikuntaan, Varusmiesten, työttömien ja eläkeläisten hinta- edut, Kansalaisopiston opintose- teli, Perhekahvilatoiminta,</p>	<p>2022 - 2025</p>	<p>Kainuun hyvinvointialue, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, kansalaisopisto, nuorisopalvelut, MLL (Mannerheimin Lastensuojeluliitto), TE-toimisto, Työllisyydenhoidon palvelu- alue, Kuhmon Työ- vire ry, yhdistykset, seurakunta,</p>	<p>Toimeentulo- kea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet</p> <p>Vaikeasti työllistyvät 15-64- vuotiaista</p> <p>Toimeentulo- kea pitkäaikaisesti saaneet 25-64- vuotiaat</p> <p>Päihtyneiden säilönotot</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Perheliikuntatilaisuuksia järjestetty keväällä säännöllisesti: perhe- uinti ja - liikunta - Uimahallin erikoisliput käytössä - Työttömien hyvinvointietua tarjottiin kohderyhmälle. Toiminta vaatii vielä kehittämistä. - Kaiku- kortin jatkuminen v. 2023 alkaen varmistettu - MLL:n perhekerhot kokoontuivat säännöllisesti. Kaupunki ja EVL seurakunta MLL:n tukena tilojen järjeste- lyissä. - Kuntouttavaan työtoimintaan aktiivi- nen osallistuminen

	<p>Työllisyyden kuntako-keilu ja TE-toimisto: Työttömän tukitoimet työllistymiseen. Aktivointisuunnitelma, Työllistymissuunnitelma, Puheeksi ottaminen, Varhainen puuttuminen, Palvelutarpeen arviointi. Terveystarkastukseen ohjaaminen. Tahkohallin -työllistämiprojekti</p> <p>Työkyky-koordinaattorin palvelut. Moniammatillinen yhteistyö. Lähiötupa Tarinatupa</p>		Terva-asunnot	Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset	- Työelämä tutuksi -työharjoittelupaikkojen tarjoaminen korkeakouluopintoihin suuntaaville
<p>4.7 Pakkatoiminta - kysynnän ja tarjonnan vuorovai- kutuksen yhteistyö esim. kauppojen ja ravintoloiden kanssa) - festarit</p>	Yrittäjienhuolet mm. alaikäisten päihteiden käytöstä, näpistyk- sistä, havainnot alko- holi-, peli ja tupakka- kulttuurista	2022 - 2025	Ehkäisevän päihdetyön ja nuorten ohjauksen ja palveluverkoston, vetovoimaisuuden palvelualue, Kainuun hyvinvointialue,	Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset	- Ei ole toteutunut

- ym.			yrittäjät		
4.8 Yhteisöjen toiminta	<p>Lähiötuvan yhteisöllinen ja kahvilatoiminta, hävikkiruuan jakaminen</p> <p>Diakoniavastaanotto, taloudellinen avustaminen ja keskusteluapu</p> <p>Seurakunnan matan kynnyksen kohtaamistilaisuudet ja diakonian keittoateria</p> <p>Seurakunnan nuorten kerhotoiminta ja rippikoulut</p> <p>Aktiivinen yhdistystoiminta</p>	2022-2025	<p>Terva-asunnot, Kainuun hyvinvointialu, Kuhmon työvire ry,</p> <p>Ev.lut. seurakunta: kirkkoherra, diakonia-työntekijä, nuorisotyöntekijät, isokset,</p> <p>Helluntaiseurakunta, Martat, vapaaehtoistoimijat</p>	<p>4., 5., 8., ja 9. luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista</p> <p>- Tuntee itsensä yksinäiseksi</p> <p>Päihtyneiden säilönnöt</p> <p>Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset</p> <p>Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset</p>	<p>- Eri yhdistysten kohtaamismahdollisuuksia luotu mm. tapaamisilla, harrastemessuilla</p> <p>- Lähiötuvan työntekijä palkkatukityöllistettynä</p> <p>- Seurakunnan diakonian keittoateria tarjottu kerran kuukaudessa ja hävikkiruokaa noin joka kolmas kuukausi</p> <p>- Lähiötuvan raamattupiiri toteutuu kerran viikossa</p> <p>- Diakoniavastaanotto toteutuu ajanvarauksella</p> <p>- Yhteisvastuukeräyksen Kuhmon seurakunnan tuoton käyttökohde vuodelle 2023 suunnitellaan yhdessä nuorisovaltuuston kanssa. Tuotosta 20 % hyödynnetään paikallisesti vuosittain.</p>

<p>4.9 EPT-viikko vko 45 -teeman viestintä - tapahtumat - peliviikko 45 - ruutu-aika</p>	<p>Vuosittaiseen teemaan liittyvä viestintä kaupungin somekanavissa ja mediatieläisissä paikallislehteen</p> <p>Ehyt ry kampanja materiaalin hyödyntäminen, näkyväksi tekeminen</p> <p>Jokainen yksikkö/yhteisö tekee vuosittaisen toteutuksen omaan toimintaansa sopivaksi</p>	<p>syksyisin vko 45 2022-2025</p>	<p>viestintätiimi, sivistyspalvelut, nuorisopalvelut, Kainuun hyvinvointialue</p>	<p>Päihtyneiden säilönotot</p> <p>Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset</p>	<p>- Nuorisopalveluilla peliviikko ja päihdekäyttäytymiseen puuttumista - Mielenterveys- ja päihdeyksikössä on huomioitu viikko tarjoamalla glögiä ja pipareita. Otettu puheeksi lääkkeiden käyttö.</p>
<p>4.10 Haittojen ehkäisy lähiyhteisöissä, esim. perheet, asuinalueet, kylät "paikallisparlamentit" ja muut vapaat yhteisöt (4.sektori)</p>	<p>Kaupungin vaikuttamistoimielinten aktiivisuus mukaan EPT-työhön: Nuorisovaltuusto, Vanhus- ja vammaisneuvosto, Maaseudun neuvottelukunta, Mökkiläistämiskunta</p> <p>Lähiötupa, matalan kynnyksen kohtaamispaikka, (moniongelmainen asuinalue)</p>	<p>2022 - 2025</p>	<p>ehkäisevän päihdetyön ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston työryhmä, ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö, demokratiayhdyshenkilö, vaikuttamistoimielinten puheenjohtajat, Lähiötuvan ohjausryhmä</p>	<p>4., 5., 8. ja 9. luokan oppilaita, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista - Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana</p> <p>Päihtyneiden säilönotot</p>	<p>- Lähiötuvan avoimet ovet -tapahtumalla pyrittiin saamaan toimintaan tutustujia ja välitettyä tietoa osallistumismahdollisuuksista - Lähiötuvan uutena yhteistyötahona on toiminut Tahkohalli - Sosiaalisen isännöinnin kehittämishankkeeseen mahdollista saada hankerahaa? -> Terva-asunnot selvittämään mahdollisuutta hakea hanketta - Hävikkiruuan hyödyntäminen Lähiötuvan toiminnassa</p>

				Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset	
				Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset	
				Vuokra-asuntojen osuus kunnan eri osissa	